

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 2 – ĐỀ 15**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 11****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I: Đọc - hiểu (3.0 điểm)**

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Điều mà tôi luôn đau đáu là: hầu hết mọi người đều sống dưới khả năng của mình. Tại sao như vậy? Mỗi người đều có tiềm năng khác nhau. Mỗi người đều có những thế mạnh khác nhau. Nhưng hầu hết tại sao mọi người đều không sống đúng với tiềm năng của mình?

Có thể là vì đa phần chúng ta đều lười, không sử dụng hiệu quả quỹ thời gian của mình.

Có thể là vì nhiều người trong chúng ta chưa nhận thức được sức mạnh của thói quen, chúng ta muốn thay đổi nhưng chưa đủ động lực để vượt qua được sự trì trệ của những thói quen xấu.

Hoặc cũng có thể là vì, sau những lần thất bại trong cuộc sống, sau những vấp của tuổi trẻ, từ bao giờ chúng ta đã tự thuyết phục bản thân rằng mình là một người bình thường, mình không có gì đặc biệt, rằng hãy thôi mơ mộng viễn vông, hãy chấp nhận một cuộc sống bình thường, có những công việc bình thường. Và rồi chúng ta chết đi, trên tấm bia mộ ghi: “Đây là nơi yên nghỉ của một người hoàn toàn bình thường”.

Bạn thân mến, nếu bạn có lúc nào đó nghĩ rằng mình là người đặc biệt, rằng mình khác thường thì đừng dập tắt ý nghĩ đó. Hãy tin vào lời thì thầm bên trong

của mình, hãy trân trọng sự khác biệt, nuôi dưỡng niềm tin vào bản thân mình. Âm thầm rèn luyện, tìm kiếm đam mê và theo đuổi con đường riêng của mình. Rồi một lúc nào đó, bạn sẽ thấy mình đang sống đúng như cách mà bạn từng mơ ước.

Hãy luôn tin rằng: bạn là một ngôi sao chờ ngày tỏa sáng.

(*Tuổi trẻ đáng giá bao nhiêu?* Rosie Nguyễn, NXB Hội Nhà văn, trang 245-246)

Câu 1: Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích.

Câu 2: Trong đoạn trích tác giả đã nêu ra những nguyên nhân nào khiến hầu hết mọi người không sống đúng với tiềm năng của mình?

Câu 3: Xác định và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu: Bạn là một ngôi sao chờ ngày tỏa sáng.

Câu 4: Thông điệp nào trong đoạn trích có ý nghĩa nhất với anh/chị? Vì sao? (Trình bày bằng đoạn văn từ 7 đến 10 câu)

Phần II: Làm văn (7.0 điểm)

Cảm nhận của anh/chị về vẻ đẹp tâm hồn của nhà thơ – chiến sĩ Hồ Chí Minh qua bài thơ *Chiều tối* (Mộ)

Đáp án đề 15

Phần I: Đọc hiểu

Câu 1:

- Phương thức biểu đạt chính: nghị luận

Câu 2:

Theo tác giả, những nguyên nhân khiến hầu hết mọi người đều không sống đúng với tiềm năng của mình là:

- Có thể chúng ta đều lười, đều không sử dụng hiệu quả quỹ thời gian của mình.
- Có thể chúng ta chưa nhận thức được sức mạnh của thói quen, sự trì nín của những thói quen xấu.
- Có thể là sự nản chí sau những lần thất bại, sau những va vấp của tuổi trẻ...

Câu 3:

- Biện pháp: So sánh
- Tác dụng: khẳng định mỗi người đều tiềm ẩn giá trị và vẻ đẹp riêng, đem đến niềm tin và sự cố gắng cho mỗi người trong cuộc sống; cách nói giàu hình ảnh, cụ thể, sinh động.

Câu 4:

- Học sinh có thể lựa chọn những thông điệp khác nhau, có ý nghĩa đối với nhận thức và hành động của bản thân. Lý giải được sự lựa chọn (ý nghĩa của thông điệp).

Phần II: Làm văn

1. Mở bài

- Giới thiệu về tác giả Hồ Chí Minh, tập thơ *Nhật ký trong tù*
- Giới thiệu về bài thơ *Chiều tối*

2. Thân bài

* Hai câu đầu: Bức tranh thiên nhiên đầy tính ước lệ của thi ca cổ điển

- Hình ảnh cánh chim

+ Cánh chim bay về tổ ấm, về nơi núi rừng khi chiều buông xuống là hình ảnh quen thuộc mang nghĩa tượng trưng cho buổi chiều tà, vừa gợi không gian, vừa gợi thời gian.

+ Sự tương đồng với con người: suốt một ngày bay đi kiếm ăn, cánh chim đã mỏi đang bay về tổ ấm để nghỉ ngơi, người tù cũng mệt mỏi sau 1 ngày lê bước đường trường cũng đang khao khát tìm được 1 nơi để nghỉ tạm.

- Hình ảnh chòm mây cô đơn, lẻ loi

+ Gợi cảm giác về cái cao rộng, trong trẻo, êm ả của chiều thu nơi núi rừng.

+ Gợi tâm hồn ung dung, thư thái của người tù.

+ Gợi tâm trạng cô đơn, lẻ loi của người tù.

→ Hai câu thơ thể hiện vẻ đẹp tâm hồn, tình yêu thiên nhiên và phong thái ung dung tự tại (chú ý cảnh ngộ của tù nhân và những rung động dạt dào, bản lĩnh chiến sĩ, chất thép ẩn đằng sau chất tình)

* Hai câu sau: Bức tranh cuộc sống sinh hoạt của con người.

- Hình ảnh cô gái xay ngô (hình ảnh trung tâm của bức tranh chiều tối nơi núi rừng): vẻ trẻ trung, khỏe khoắn, sống động đem lại chút hơi ấm, hạnh phúc cho con người, làm giảm đi cái không khí âm u, lạnh lẽo của núi rừng heo hút.

- Hình ảnh lò than rực hồng: là “điểm ngời sáng trong thơ”. Chữ “hồng” là “nhãn tự” của bài thơ, nó đem đến giữa màn đêm một màu đỏ rực, đó là màu đỏ trong tình cảm của Bác, là niềm tin, lạc quan yêu đời, là niềm cảm thông chia sẻ với những vất vả, niềm vui của người lao động dù Người đang phải sống trong cảnh tù đày.

→ Sự vận động của hình tượng trong thơ Bác: từ bóng tối ra ánh sáng, từ buồn tới niềm vui, từ lạnh lẽo cô đơn sang ấm nóng tình người...

* Nghệ thuật

- Cổ điển kết hợp với hiện đại.

Loigiaihay.com